

Stimuleer brede scholengemeenschappen voor kansengelijkheid! Vereenvoudiging bekostiging voortgezet onderwijs

Het voorstel van het kabinet om de bekostiging van het voortgezet onderwijs te vereenvoudigen gaat uit van een rechtvaardiger stelsel dan nu het geval is. Het verschaft het onderwijsveld ruimte om meer te focussen op het belangrijkste: onderwijs geven. Eén bepaald onderdeel van het voorstel verdient volgens VOS/ABB en haar leden echter specifieke aandacht: de positie en het nut van brede scholengemeenschappen en brede brugklassen. Het lijkt erop dat de wettenmakers ten aanzien van het voorstel vergeten zijn een 'kansengelijkheidscheck' uit te voeren.

De huidige bekostiging gaat uit van een relatief grote vaste voet bij het aanbieden van verschillende schoolsoorten. Dit is een uitvloeisel van het stimuleringsbeleid uit de jaren 90 voor de vorming van brede scholengemeenschappen. Daarover schreef toenmalig minister Tineke Netelenbos in 1996 een [Kamerbrief](#). Deze stimulans tot de vorming van brede scholengemeenschappen vervalt met dit bekostigingsvoorstel, terwijl de meerwaarde van deze scholengemeenschappen ten aanzien van kansengelijkheid blijft bestaan.

Van breed naar categoriaal

Vooral in de grote steden is de laatste jaren een trend gaande van brede naar categorale scholen. Deze trend botst met de uitkomst van verschillende onderzoeken dat brede brugklassen en brede scholengemeenschappen kansengelijkheid bevorderen. Daarnaast is het binnen brede scholengemeenschappen voor leerlingen beter mogelijk om op een later moment een keuze te maken tussen bijvoorbeeld vmbo en havo of havo en vwo. Ook dat is een positief aspect.

Het Centraal Planbureau (CPB) heeft hier in 2009 [onderzoek](#) naar gedaan. Van meer recente datum (2015) is een [onderzoek](#) van de hoogleraren Louise Elffers en Herman van de Werfhorst. Verder zijn op de Kennisrotonde van het Nederlands Regieorgaan Onderwijsonderzoek (NRO) samenvattende antwoorden en achterliggende rapporten te vinden over twee verwante vragen:

- [Draagt een later keuzemoment voor het voortgezet onderwijs, bijvoorbeeld op 14-jarige leeftijd, bij aan het schoolsucces van vooral leerlingen uit achterstandssituaties?](#)
- [Zorgt een brede brugklas voor een effectieve selectie?](#)

Dit jaar nog verscheen deze [blog](#) van Van de Werfhorst, die hier dus, zoals hierboven vermeld, onderzoek naar heeft gedaan.

Kansenongelijkheid aanpakken

Sommige brede scholengemeenschappen zijn dat slechts in administratieve zin, doordat ze zijn ingericht in aparte vestigingen. In die gevallen neemt de bekostiging niet af, doordat er een vaste voet per vestiging blijft. Zit echter alles op één locatie, dan gaat men er fors op achteruit. Dat is navrant, omdat juist die scholengemeenschappen gewenst zijn voor de aanpak van kansenongelijkheid. Zij kunnen immers de opstroom van vmbo naar havo en binnen vbo bevorderen. Dat is op één locatie beter te verwezenlijken dan op meerdere locaties binnen één organisatie. In krimpgebieden [speelt dit extra](#).

Wetsvoorstel aanpassen!

Het voorstel tot vereenvoudiging creëert een gelijke verdeling van de middelen, doordat elk bestuur voor dezelfde soort leerling eenzelfde bekostiging krijgt. Dat is een positief punt. Het voorstel zorgt echter ook voor een systematiek die besturen stimuleert de scholen te organiseren in zoveel mogelijk vestigingen. Immers, elke vestiging krijgt een vaste voet. Dit vindt VOS/ABB een ongewenste uitwerking, juist met het oog op het nut van brede scholengemeenschappen, brede brugklassen en latere keuzemomenten.

In het belang van de aanpak van kansenongelijkheid dient dit wetsvoorstel daarop te worden aangepast.